

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра матеріалознавства та ливарного виробництва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Автоматизація обладнання ливарного виробництва
Викладач (-і) 	Олександр СКРИПНИК, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри матеріалознавства та ливарного виробництва
Контактний тел.	+38(095) 027-80-11
E-mail:	skripnik1966@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 6. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т.ч. лекції – 36 годин, практичні заняття – 18 годин, самостійна робота – 66 годин. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська / англійська. Рік викладання – 2022.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні / або після вивчення дисциплін: "Основи наукових досліджень", "САПР", "Поточні автоматичні лінії в ливарному виробництві", "Автоматизація інженерних розрахунків в машинобудуванні", "Електротехніка", "Термодинаміка і теплообмін у ливарних процесах", "Обладнання ливарних цехів", "Спеціальні види лиття", "Програмування".

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є придбання знань в галузі автоматизації обладнання ливарного виробництва, раціонального вибору принципів схем автоматизації виробничих процесів, принципів роботи приладів та устаткування і створення на їх основі автоматизованих систем

Завдання вивчення дисципліни:

- набути спеціалізованих концептуальних знань новітніх методів та методик проектування і дослідження конструкцій, машин та/або процесів в галузі прикладної механіки.
- вміти застосовувати відповідні методи і ресурси сучасної інженерії на основі інформаційних технологій для вирішення широкого кола інженерних задач із застосуванням новітніх підходів, методів прогнозування з усвідомленням інваріантності розв'язків.
- оволодіти здатністю критично осмислити проблеми у навчанні, професійній і дослідницькій діяльності на рівні новітніх досягнень інженерних наук та на межі предметних галузей.
- вміти поставити задачу і визначити шляхи вирішення проблеми засобами, прикладної механіки та суміжних предметних галузей, знання методів пошуку оптимального рішення за умов неповної інформації та суперечливих вимог.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основні принципи, правила і засоби керування ливарними процесами, основні елементи системи автоматичного керування та їх принципові схеми..

вміти:

- на базі основних елементів систем автоматичного керування складати принципові схеми автоматизації; вирішувати конкретні задачі автоматизації технологічних процесів ливарного виробництва.

набути соціальних навичок(soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал;
- взаємодіяти в технічному середовищі.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних

дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні відомості про автоматизоване виробництво

Тема 1. Загальні відомості про автоматизоване виробництво.

Змістовий модуль 2. Автоматизація процесів сумішеприготування

Тема 2. Об'єкти автоматизації на дільницях сумішеприготування і складах формівних матеріалів. Автоматичні дозатори компонентів формівних і стержневих сумішей. Автоматизація змішувачів.

Змістовий модуль 3. Автоматизація процесів формоутворення

Тема 3. Автоматичний контроль процесів ущільнення матеріалів при формуванні. Машини-автомати і автоматичні лінії для виготовлення форм і стержнів. Автоматизація установок для сушки форм і стержнів.

Змістовий модуль 4. Автоматизація процесів шихтовки і плавки

Тема 4. Набір і подача шихтових матеріалів у плавильні агрегати. Системи автоматизованого дозування шихтових матеріалів.

Тема 5. Утилізація високотемпературних теплових відходів. Газотурбінні котли-утилізатори. Водотрубні котли-утилізатори.

Тема 6. Плавка у вагранках. Особливості вагранки як технологічного об'єкта керування. Автоматичний контроль ваграночної плавки. Локальні автоматичні системи керування для ваграночної плавки. АСК ТП ваграночної плавки.

Тема 7. Плавка в дугових печах. Особливості дугової плавильної печі як керованого об'єкта. Автоматичний контроль процесу плавки в дугових печах. Автоматичні регулятори електричного режиму дугової електроплавки. Локальні системи автоматичного керування процесом плавки. АСК ТП дугової електроплавки.

Змістовий модуль 5. Автоматизація процесів заливки розплаву в форму

Тема 8. Автоматичне дозування розплавів. Програмне регулювання швидкості заповнення форми розплавом. Автоматизація заповнення форм розплавом на конвеєрах. Автоматизація установок безперервного лиття.

Змістовий модуль 6. Автоматизація процесів вибивки відливків і очистки їх поверхні

Тема 9. Вибивка відливків. Очистка відливків. Комплексні автоматичні лінії вибивки відливків і їх очистка.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів,

усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший модуль – 50 балів, другий модуль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

1. Кукуй Д. М. Автоматизация литейного производства: учебное пособие / Д. М. Кукуй, В. Ф. Одинок. – Минск: Новое знание, 2008. – 240 с.
2. Автоматизация оборудования литейного производства. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з курсу "Автоматизация оборудования литейного производства" для студентов специальности 131 "Прикладная механика". / Укл.: О. В. Скрипник, С. В. Конончук – Кропивницький: ЦНТУ, 2020. – 68 с.
3. В. Г. Хомченко, А. В. Федотов Автоматизация технологических процессов и производств: Учеб. пособие. - Омск: Изд-во ОмГТУ, 2005. – 488 с.
4. Системы управления гибким автоматизированным производством: Учеб. Пособие / Под общ. ред. док. тех. наук А. А. Краснопрошиной – К.: Вища школа. Головное издательство, 1987. – 383 с.
5. Автоматизация металлургических производств. [Электронный ресурс]: электрон. учеб. Пособие / В. А. Осипова, Т. В. Астахова, А. А. Дружинина, И. И. Лапаев. – Электрон. дан. (2 Мб). – Красноярск: ИПК СФУ, 2008. – 151 с.
6. Малов А. Н., Иванов Ю. В. Основы автоматики и автоматизация производственных процессов – М.: Машиностроение, 1974. – 368 с.
7. Автоматизация металлургического производства: учебное пособие / И. Э. Дейграф, А. Ж. Таскарина, Д. Р. Абсолямова. - Павлодар: Кереку, 2016. - 87 с.
8. Щербина Ю. В. Технические средства автоматизации и управления: Учебное пособие – М.: МГУП, 2002. - 448 с.
9. Средства и системы автоматизации литейного производства / К. С. Богдан, В. Н. Горбенко, В. М. Денисенко Ю. П. Каширин. – М.: Машиностроение, 1981. - 272 с.
10. Автоматизация производственных процессов в машиностроении: Учеб. для вузов / Н. М. Капустин, П. М. Кузнецов, А. Г. Схиртладзе и др.; Под ред. Н.М. Капустина. - М.: Высшая школа, 2004. - 415 с.
11. Мордасов Д. М. Оборудование и автоматизация процессов производства и обработки материалов : учебное пособие / Д. М. Мордасов, Д. О. Завражин. – Тамбов: Изд-во ФГБОУ ВО «ТГТУ», 2016. – 96 с.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри матеріалознавства та литейного виробництва, Протокол № _____
від «_____» 2022 р.